

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Назарзода Рустам Сайдмурод
дар мавзӯи «Имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ҳамчун воситаи арзёбии
сифати таҳсилот (дар мисоли низоми таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии
Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи
иҳтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот
(илмҳои педагогӣ)

Дар замони муосир, масъалаи сифати таҳсилот ҳамчун масъалаи муҳим ва
муосири иҷтимоию педагогӣ мавқеи калидиро ишғол менамояд, зоро сифати
таҳсилот омили ҷиддии рушди иқтидори эҷодиу зеҳни инсон, пешрафти
иҷтимоию иқтисодии ҷамъият ва афзоиши обрӯю эътибори ҳар як давлат буда,
баланд бардоштани сатҳи он барои таъмини рушди устувори иқтисодию
иҷтимоӣ ва сиёсию маданий дилҳоҳ кишвар шарти муҳим ва зарурӣ ҳисобида
мешавад.

Ин аст, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баланд бардоштани сифати таҳсилот
ҳамчун самти афзалиятнок дар сиёсати давлатӣ ба шумор меравад. Бо мақсади
таъмини рушди бемайлони ҳамаи соҳаҳои ҳаёту фаъолият дар кишвар ва
ислоҳоти ботадричи ҳамаи зинаҳои таҳсилот, аз чумла, ташаккули низоми
таҳсилоти муосир ва ҷавобгӯйи талаботи замон, таҳқими заминаҳои моддиву
техникии муассисаҳои таълимӣ, соҳаи маориф аз ҷониби Асосгузори сулҳу
ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам
Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун соҳаи афзалиятнок эълон гардидааст.
Мукаммалгардонӣ ва таҷдиду азnavsозии соҳаи маориф дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон шарт ва зарур будани омӯзиш, натиҷагирию хулосабарорӣ ва
татбиқи эҷодкоронаи таҷрибаи пешқадами ҷаҳониро дар самти ташкили
раванди таълиму тарбия ба таври устувор амр мекунад. Яке аз ислоҳоти
муҳимтарин, ки таѓијироти куллиро дар низоми дохилшавӣ ба муассисаҳои
таълимии таҳсилоти миёна ва олии касбии кишвар ворид соҳт, соли 2014 ба
вуқӯъ пайваст: ба ҷойи низоми анъанавии имтиҳонҳои дохилшавӣ низоми
имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ қабул ва роҳандозӣ гардид. Имтиҳонҳои

марказонидаи дохилшавӣ бо истифода аз усули тестгузаронии муттамарказ ва фарогир ташкил ва баргузор карда мешаванд.

Кори диссертационии Назарзода Р. С. маҳз ба масъалаи асоснок намудани имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ҳамчунин воситаи муосири арзёбии дастовардҳои таълимии хатмкунандагони муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси додаҳои таҷрибавӣ – натиҷаҳои аз чунин имтиҳонҳо бадастовардаи довталабон – хатмкардагони муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ бахшида шудааст.

Муҳиммияти мавзӯи таҳқиқот аз он маншаъ мегирад, ки то кунун масъалаи арзёбии дастовардҳои таълимии хатмкардагони муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакли имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ бо истифода аз усули тестгузаронии педагогии муттамарказ ва фарогир ба сифати мавзӯи мустақил мавриди таҳқиқот қарор дода нашудааст.

Автореферат муҳиммияти мавзӯи таҳқиқот, сатҳи омӯзиш ва коркарди мазӯи таҳқиқот, ҳадаф, обьект, предмет, фарзия ва вазифаҳои таҳқиқот, асосҳои назариявӣ ва методологияи таҳқиқот, усулҳои таҳқиқот, навгониҳои таҳқиқот, аҳамияти назариявию амалии таҳқиқот ва қисматҳои дигарро фаро гирифтааст.

Тавре аз автореферат бармеояд, диссертатсия аз муқаддима, ду боб, хулосаҳои умумӣ, таклифу пешниҳодҳо ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат аст. Оид ба ҳар боб ва зербобҳои онҳо дар афтoreferat маълумоти мушахҳас оварда шудааст.

Интиҳоби дастгоҳи илмии мувоғиқ ба мантиқи таҳқиқот, доираи коғии сарчашмаҳои илмию методӣ ва таълимию иттиллотӣ, методология ва пойгоҳи таҳқиқот, дар маҷмӯъ, аз амиқ андешида шудани соҳтори диссертатсия шаҳодат медиҳанд.

Аз нигоҳи мо, яке аз навгониҳои илмии ҷолиби таҳқиқот ду усули муаллифии пешниҳодкардаи унвонҷӯ аст, ки онҳоро дар асоси омӯзиши амиқ ва истифодаи пайвастаю босамари усулҳои оморию риёзӣ ҳангоми коркарди натиҷаҳои тестгузаронӣ ба даст овардааст. Усули якум барои табдили

натицаҳои тестгузаронӣ (холҳои тест) ба баҳоҳои анъанавӣ (аз «2» то «5») ва усули дуюм барои гузаронидани таҳлилҳои муқоисавии бузургиҳои ҳамгун ба инобати натицаҳои якчанд сол пешбинӣ шудаанд.

Усулҳо ва технологияҳои таҳқиқотие, ки муҳакқиқ аз онҳо дар давоми омӯзиши объект ва предмети таҳқиқот истифода бурдааст, бо таҷрибаи мавҷудаи фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ дар соҳаи педагогика мувофиқат мекунанд. Мазмун ва мундариҷаи автореферат ифшогари пурраи маҷмӯи натицаҳои бадастовардаи муаллиф мебошанд.

Ҳангоми баррасии автореферат дар баробари муваффақиятҳои назаррас, инчунин баъзе камбудиҳои имлои ўслубӣ ба назар расиданд, ки ба ҳеч ваҷҳ наметавонанд арзиши илмии кори таҳқиқотиро коста гардонанд.

Дар асоси шиносоӣ бо автореферати диссертатсия метавон чунин хуносабарорӣ намуд, ки рисолаи илмӣ дар мавзӯи «Имтиҳонҳои марказонидаи дохилшавӣ ҳамчун воситаи арзёбии сифати таҳсилот (дар мисоли низоми таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон)» ҳамчун таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб рафта, муллифи он Назарзода Рустам Сайдмурод барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) сазовор мебошад.

Тақризниавис: доктори илмҳои педагогӣ,
дотсенти кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва
кори иҷтимоии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

М. И. Иззатова

*Имзои дотсент Иззатова Муҳаббат Иноятовнаро
тасдиқ мекунам:*

Сардори РК ва КМ-и
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

Ф.А. Амиров